

Қолаб (Формат) барои гуфтани маънӣ мусоидат мекунад. Худ ба худ қолаб арзиш надорад.

Графика, навори мустанад, харитаи иттилоотӣ, суратҳои интерактивӣ, рақамҳо, иқтибосҳо, тесту овоздеҳҳо, видео, порчаҳои овозӣ, матн ва абаришораҳо, коубҳо, 3D-панорамҳо, аудиослайдшоу ё голограммаҳо талаботи умумӣ яке аз ҷузъҳои маводи чандрасонаӣ мебошанд.

Дар сюжет бояд ҳамон қадар унсур бошад, ки барои кушодани мазмун ва ҷалби таваҷҷуҳ зарур аст

Махсусияти истеъмоли расонаҳо чунин аст, ки ҳамеша факторҳои парешонкунандаи диққат мавҷуданд. Муаллифони сюжетҳои чандрасонаӣ бояд бифаҳманд, ки қорбар хеле нодир аст, ки пурра вориди мавзӯ бошад ва барои ҳамин дуруст гузоштани зада, интихоби мувофиқи қолаб ва ёфтани мувозинат байни мавзӯ ва хонанда зарур аст. Ин боло бурдани талабот оид ба сохтори маводро пешниҳод менамояд ва он бояд таваҷҷуҳи хонандаро ҷалб намояд.

$$\text{Погружение в историю} = \frac{\text{Текст} \times \text{Видео} \times \text{Слайдшоу} \times \text{Инфографика}}{\text{Количество историй в зоне внимания пользователя}}$$

Сужети чандрасонаӣ чӣ тавр таҳия мешавад ?

Барои танзими маводи чандрасонаӣ чанд равиши қор мавҷуд аст. Метавон аввал маълумот, далелҳоро гирд овард, матн навишт, чунон ки дар рӯзномаву маҷаллаҳо мекунад ва сипас унсурҳои визуалӣ- интерактивиро андаруни матн гунҷонд.

Азбаски бисёре аз журналистон ва муҳаррирон ба расонаҳои шабакавӣ аз нашрияҳои ҷопӣ меоянд, усули зикршуда хануз ҳам густурда аст ва дар натиҷа матн омили афзалиятдор дар мавод аст. Матнро «рангу бор медиханд», «бо тасвир меороянд», ва дар дигар қолабҳо «махлут» мекунанд.

Вале суҷаи чандрасонаӣ «матни бо унсурҳои чандрасонаӣ ғанишуда» нест. Нишони возеҳи муносибати босаводона нисбат ба суҷет ин номумкин будани хорич намудани унсур аз он бе расонидани зарар ба мазмуни он аст. Ин маънои он дорад, ки ҳар як унсурҳои сохторбандишудаи маводи чандрасонаӣ ба ҳадафи умумӣ равона шудааст.

Азбаски маводи чандрасонаӣ махсулоти яклухт аст, таҳияи он бояд на аз навиштани матн, балки аз сохтани нақшаи лоиҳа шуруъ шавад. Муҳимаш ба ду қисми таркибӣ- шакл ва мазмун таваҷҷуҳ бояд қард.

«Концепсияи „Маэстро“

Дар ибтидои солҳои 1990- Бак Райан, ки он вақт дотсенти мактаби журналистии «Медилла»-и донишгоҳи Шимолу Шарқ (Чикаго, ИМА) буд, концепсияи „Маэстро“-- муносибати лоиҳавӣ ба маводи бузургҳаҷми журналистиро қор қарда баромад. Ин концепсия қори дастҷамъонаро дар таҳияи мавод, яъне ҳамкориҳои журналист, суратгир ва дизайнерро пешбинӣ мекунад. Маэстро-сессия, дар асл, ин ҳуҷуми мағзиест, ки бо алгоритмҳои муайян

гузаронида мешавад. Ин алгоритм барои тамаркузи диққати гуруҳи эҷодӣ ба лаҳзаҳои калидии мақолоти бузургҳачм мусоидат менамояд.

Услуби Маэстро дар нашрияҳои чандрасонай ҳам «унс» гирифт, зеро ба талабот оид ба коркарди васеи мақолоти бузургҳачм мутобиқат мекунад.

Мо қадам ба қадам аз алгоритми «Маэстро» мегузарем, то ки сохтани лоихаҳои чандрасонаии мувофиқ ба ниёзҳои корбаронро биомузем. Дар доираи сесияҳои Маэстро на танҳо хуччати ҳатӣ- посухҳо ба пурсишҳо, балки эскизи ҷобачогузориҳои унсурҳои сужети чандрасонай низ сохта мешавад, бояд расми ҳар чӣзе ки гунҷонда мешавад- порчаҳои гуногуни мавод, кашада шаванд. Чунин эскиз барои гуфтугуи мушаххас бо муҳаррир, ҳамкорон, дизайнер ва суратгир мусоидат мекунад.

Мавзӯ, тамаркуз(фокус), аудитория

Таҳияи маводи чандрасонай аз муайян намудани ду нуқтаи шуруъ- дар бораи чӣ мегуем ва барои кӣ мегуем, оғоз меёбад.

Ин масоил чун тухм ва мурғ ба ҳам марбутанд ва гуфтан имкон надорад, ки кадоме муҳимтар аст. Интиҳоби жанр, баён, сохтори мавод, тарзи пешниҳод ва платформае, ки мавод дар он нашр мешавад, ба он марбут аст, ки мавод барои кадом навъи корбарон сохта мешавад.

Баёни возеҳи мавзӯ ҳам муҳим аст. Ҳар қадар ки возеҳтар аст, ҳамон қадар мурағаб ва ҳолӣ аз тазод аст ва гузашта аз ин, фаъолият оид ба ҷамъовариҳои маълумот ва коркарди иттилоот ҳамон қадар ҳадафмандонатар мешавад.

Мутаассифона, бисёр муҳаррирон вазифаи дар пеши журналист бударо мушаххас намекунад: «Дар бораи соҳибкорони ҷавон мақола омода кунед». Дар ин ҳолат масъулияти интиҳоби аудиторияи зерҳадаф, интиҳоби мавзӯ ва фокуси лоихаи чандрасонай пурра ба дӯши журналист аст. Аз ин ру, баррасии нақшаи сохтани лоихаи чандрасонай ва марҳилаҳои таҳияи он бо муҳаррир тавсия дода мешавад. Журналист дорои муҳими хеш- вақт сарф мекунад ва агар мавзӯ бо задҳои мантиқиаш, тарзи пешниҳодаш бо муҳаррир мувофиқа нашуда бошад, маводи омодашуда метавонад ба эътибор гирифта нашавад.

Мавзӯ

Мавзӯи лоихаро бояд аниқу муҳтасар ифода кард. Мавзӯ самти васеъ, самтест ки муаллиф корбарро равона мекунад, масалан, «Соҳибкорони ҷавон», «Ислоҳоти маъориф», «Сифати кумақҳои тиббӣ», «Паҳншавии каноҳ дар шаҳр»

Мавзӯ бояд ба қадри кофӣ ҷиддӣ бошад, то ки майлу рағбати корбарон ба он бештар аз як ҳафта хомуш нашавад, дар акси ҳол маблағи барои сохтани маводи чандрасонай сарфшуда бо натиҷаҳо (боздидҳо, шарҳҳо, бозпастҳо ва рушди мавзӯ)-и робита бо корбаре, ки манзури истехсолкунандаи муҳтаво аст, мувофиқат намекунад.

Ин қоида бо ҳолати ҷорӣ таҷрибаи кор дар Русия муҳлифат дорад, чун ки унсурҳои чандрасонай дар лентаи таъҷилии хабарҳо танзим мешаванд (ҷо дода мешаванд). Хабарҳои рӯз умри дароз надоранд, то ки унсури чандрасонаии дар онҳо ҷо гирифта масрафхоро

бипушонанд. Инро танҳо очонсиҳои бузурги иттилоотӣ метавонанд ба худ раво донанд, вале на идораи расонаҳои минтақавӣ.

Фокус

Баёни муъҷазии фокус ва зовияи пешниҳоди сужет ҳам таҷрибаи густурдаи расонаҳои русӣ нест. Одатан, муаллифон сюжетро аз мавзӯ ё баҳонаи иттилоотӣ шуруъ меkunанд, вале ба ҳар ҳодиса/падида ва масъала метавон аз дидгоҳи гуногун назар андохт. Ҳар як зовияи пешниҳоди мавзӯ метавонад асос барои мақолаи алоҳида гардад. Дар як мақола овардани ҳар он чӣ муаллиф дар бораи мавзӯ медонад, иштибоҳи бузург аст. Таъсири чунин муносибат ба сохтор, ҳаҷм, мушаххас ва фаҳмо будани сюжети чандрасонаӣ бад аст.

Зовияи пешниҳоди мавзӯро бо рушноии ҷароғ дар ҷангали торик қиёс намуд ҷоиз аст. Он як порачаи воқеиятро фаро мегирад, таваҷҷуҳро ба як ҷизи мушаххас тамарқуз медеҳад. Имкон надорад, ки ҳатто дар як мақолаи бузург тамои «ҷангал»-ро фаро гирифт.

Алҳол мавзӯҳои зикршударо мегирем ва фокусҳои мухталифи пешниҳоди сужетеро ифода мекунем.

Мавзӯ : «Соҳибқорони ҷавон»

Фокусҳо:

- тақдири лоиҳаҳои бизнес-инкубатори шаҳрӣ пас аз яксоли оғози кор чӣ шуд ;
- соҳибқорони ҷавон барои шуруъи кор аз кучо маблағ мегиранд;
- то кадом андоза маблағҳои барномаи минтақавии мусоидат ба соҳибқорони ҷавон самаранок сарф шудааст ;
- кадом барномаҳои рушди соҳибқорони мактабӣ дар минтақа вучуд дорад ва оё ба онҳо ниёз ҳаст.

Мавзӯ : «Ислоҳоти соҳаи маъориф»

Фокусҳо:

- зиндагии рӯзмараи хонандаи мактаби ибтидоӣ ва волидайнаш пас аз гузаштан ба низоми нав чӣ тавр тағйир меёбад;
- пардохти маблағ барои гуруҳҳои хониши иловагӣ дар шаҳр то кадом андоза қонунист;
- бо омузши фосолавӣ, чӣ тавр дипломи маълумоти олий гирифтани мумкин аст;
- сатҳи дониши хонандагоне, ки ба таври экстернат ё дар шароити хона дониш мегиранд чӣ тавр аст.

Мавзӯ : «Сифати ёрии тиббӣ»

Фокусҳо:

- дар беморхонаҳои ноҳиявӣ баъд аз ҷорӣ намудани сабт аз тариқи интернет чӣ тағйир ёфт;

- чаро барои такмили низоми ягонаи тиббӣ, аз таҳия он дида, маблағи бештар мепурсанд;
- табибони таъсири порталҳо ва сомонаҳои машваратҳои мардумиро оид ба рафтори мизочон чӣ тавр арзёбӣ мекунанд
- алгоритми дарёфти доруҳои маҷорӣ барои гирифтори бемории саратон чӣ гуна аст ва ҷонибҳои мухталиф: корафтадагон, хешу табор, табибон, мансабдорон ва ғаъолони ҷомеа онро чӣ тавр баҳогузорӣ менамоянд.

Мавзӯ : «Канаҳо дар шаҳр»

Фокусҳо:

- пешгуйи оид ба давраи пахншавии канаҳо ва омодагии муассисаҳои тиббӣ дар мубориза ба онҳо чӣ гуна аст;
- чӣ бояд кард, вақте шуморо кана газидааст, (алгоритмҳо:нафаре ки эмгузаронӣ шудааст ва нафаре ки нашудааст)
- чӣ бояд кард ки кана нагазад;
- то кадоим андоза ҳукумати шаҳр ҷангалҳои ҳамҷавор ва боғҳои шаҳрро аз кана безарар мегардонад.

Вазифа 1. На камтар аз панҷ мавзӯ барои ҳар яке аз шахсиятҳои пешниҳодшуда фикр карда бароед. Ифодаи мавзӯҳои имкон дорад, ки дар муҳити таваҷҷуҳи «Ирина Викторовна» ва «Николай» аз якдигар «убур» мекунанд? Тахмин кунед, ки дар кучо ва аз кадом навъ компютер ин ду шахсият аз интернет истифода мекунанд ва маводи ҷандрасонаиро тамошо мекунанд? Аз нигоҳи шумо, ин ба сохтори мақолаи шумо ва интиҳоби таҷҳизоте, ки бо кумаки он лоиҳа татбиқ мешавад, чӣ гуна таъсир мерасонад?

Се марҳилаи асосии банақшагирии сужетҳои ҷандрасонаӣ:

Пас аз интиҳоби самт (чӣ менависем, барои кӣ ва ба чӣ тамаркуз мекунем), Бак Райан қадамҳои ояндаро муайян менамояд:

);

Пример описания персонажа: Николай

- моҳияти сужет дар ҷӣст (на бештар аз 10 калима)
- дар навбати аввал шахсият ҷӣро донистан меҳоҳад (се саволи муҳим) ?
- ман серкорам, барои ҷӣ ин ба ман бояд муҳим бошад (савол аз мавқеи персонаж дода мешавад)

Қадами аввали ин рӯйхат муаллифро водор менамояд, ки моҳияти аслии сужет, ҷавҳареро ифода намояд, ки дар атрофи он робитаҳо ва тафсилотро метавон коим дошт

Мисолҳо барои ифодаи мавзӯ:

- мактаби деҳа, сарфи назар аз тармим ба тозагӣ, фуру рафт;
- кубудизоркунандагон дарахтоне мешинонад, ки ба сармои Сибир тобовар нестанд;
- бучет барои тарбияи ҷисмонӣ кам ва бучет барои мансабдорон 25% зиёд шуд

Ифодаи муъҷазро дар вараке, ки эскизи мақоларо месозед, навиштан меарзад. Ин барои тафтиши он, ки тамоми унсурҳои андешидашуда бо ифодаи мавзӯ хамсонанд ва оё инҳироф аз самти асосии сужет вучуд надорад, мусоидат мекунад.

Қадамҳои дуюм ва сеюм ба муаллиф ангезаи худро дар мавқеи корбар дидан медиҳанд. Миёни 200 баҳонаи иттилоотӣ, ки барои сонияи тавачҷуҳи ман талош мекунад, ҷаро боистӣ маҳз ба ин сужет тавачҷуҳ намоям? Марҳилаи хеле мушқил, ғайриодӣ барои равиши суннати навиштани мақолаҳои журналистӣ. Ҷавоби «Барои он ки ин муҳим аст» қабул карда намешавад

Сужети мактаби фурурафта волидайнро ҷалб мекунад, зеро ҳолати техникаи он боиси нигаронӣ аст, чун он ҷо ҳамарӯза фарзандонаш барои таҳсил меравад. Мавзӯи дарахтони амдан хушкшаванда барои боғпарварони дилсӯз мароқовар аст, зеро аз таҷрибаи худ медонанд, ки ҷӣ бояд дар Сибир шинонд ва ҷӣ тавр онро парвариш кард ва маблағҳои бучаро дар барф гӯр кардани мансабдорон (ба бод додан) боиси ҳайраташон мегардад.

Лоихақашии мавод мутобиқ бо алгоритми «Маэстро» пеш аз ҳам ба хоҳири он сурат гирифт, ки бечехрагии маводи журналистиро рафъ кунад, муаллифиро бо ниёзҳои иттилоотӣ ва манфиати корбарон наздик намояд.

Корбар ҳангоме ки ба моҳияти ин ё он сужет сарфаҳм меравад, се суол мегузорад. Масалан, дар деҳа ягона дукони фуруши маҳсулот оташ гирифт. Дар навбати аввал соҳибзани деҳа дар бораи ҷӣ фикр мекунад: аз қадом ҷойи наздиктарон нону макарон харидан мумкин; қасе аз наздикон зарар дид ё на; қӣ онро сузонд- дастгир шуд ё на?

Мақоларо бояд тарзе сохт, ки ҷавоб ба ин суолҳо дар мадди твачҷуҳи корбар бошанд ва он гоҳ маэстро –муаллиф соҳиби ақсуламали бештар мегардад, на он муаллифе, ки аз меъёрҳои муқаррашудаи очонсии иттилоотӣ қор мегирад

Ба ҳам пайвастании нақли сужет бо манфиати корбар ҷӣзест, ки дар зехни муаллифи маводи ҷандрасонай аст ва ба ақсуламали хонанда манфиатдор аст

Интихоби қолаби чандрасонай:

Алгоритми универсалие барои муайян намудани он, ки кадом қисмати мавод дар шакли сурат, слайдшоу ва кадом қисмат дар шакли инфографика ё бо кумаки овоздихӣ, тест, викторина, ё аз тариқи матн ҷиро бояд гуфт ва ё оё меарзад, ки ходисаро мутобиқ ба тартиби замонӣ дар қолаби таймлайн накл кард, вучуд надорад. Ин тасмимест, ки муаллиф дар якҷоягӣ бо муҳаррир ва дигар аъзои тим мегирад. Ин фаза барои эҷодкорӣ ва зухури услуби хоси расона, мантиқ ва хисси андозахост

Тим ба таври доимӣ мавзӯ, фокус, рафтори тахминии корбаронро бо тавонмандихои идораи расона мувофиқ мегардонад. Истехсоли ҳар як мавод/сужет вақт ва пул меистад ва барои ҳамин на ҳама хоҳишҳои муаллиф амалишавандаанд.

Илова бар захираҳои сарфшуда бояд таваччуҳи хоса ба муносиб будани ин ё он қолаб дод. Видео бо ҳама маҷзубияташ ба гумон аст арзиши гунчондан дар маводеро дорад, ки барои минтақаҳои тавонои зиёфи интернетдошта, таҳия мешаванд. Корбарон ин зебоиро кадр намекунад, чун интернет ба зудӣ ғайб намешавад.

Воқеан, дар интихоби қолаби чандрасонай ба чадвали зер, ки унсурҳоро бо саволҳои корбарон алоқаманд мекунад, тақия намудан мумкин аст

Суол	Қолаби муносиб
Дар кучо рух дод? Кучо бояд рафт ?	Харита, схема
Чӣ бояд кард?	Алгоритми ғайбӣ
Ба чӣ монанд аст?	Фоторепортаж, слайдшоу
Чӣ тавр оғоз ёфт? Кадом сабаб ва натиҷа?	Таймлайн
Кӣ дар мавзӯ чӣ мегуяд?	Иқтибоси коршинос ё шохид,
Кадам варианти ғайбӣ?	Овозҳо бо интихоби гуногун, алгоритми амал, карточкаҳо ё саолҳои ки зуд зуд медиханд
Сохташ чӣ гуна аст?	Инфографика, тасвирҳои интерактивӣ
Киро бояд бовар кард?	Рейтинг
Ифодаи моҳият бо ду калима ?	Далели кутоҳ, рақам, иқтибоси видеоӣ врезкаҳо, карточки ё савоҳе ки зуд зуд медиханд
Кай?	Чадвали тақвим, таймлайн
Тафсилоти бештар мумкин аст ?	Маҷмуи линкҳо, иттилооти умумӣ, заминаи матнӣ
Чӣ тавр рух дод?	Видео, видеои интерактивӣ
Чӣ тавр ман таъсир мерасонам?	Алгоритми амалҳо, справка,

Қолаб барои пурсишҳо

Ин чадвал гуёи он нест, ки мушахассан барои ҳар як унсурӣ сюжет қадом қолабро бояд интихоб намуд, вале барои дарёфти самти муносиб дар олами гуногунранги воситаҳои ифодаи дастрас барои журналист, кумак мекунад. Бояд қолабҳои мухталифро дар амал омӯхт, таҷриба андухт, маводи чандрасонаии дигаронро таҳлил кард ва аз ифодаҳои муваффақи онҳо истифода кард.

Оё мантиқӣ будан ва ҳамбастагӣ дар дохили ҳар унсур: УНСУР БА ҚАДОМ ПУРСИШ ПОСУХ МЕГУЯДРО, бояд санҷид? Оё унсур ҳовии ҷавоби фаҳмо, аниқ ва мушаххас ба суоли билфарзи қорбар аст?

Оё мантиқӣ будан ва ихтилоф надоштани пайдарҳамии унсурҳо: воқеан ҳам дар се сонияи аввали сужет диққати қорбароро ҷалб ва ўро нигоҳ медорадро, бояд санҷид? Оё порчаҳои сюжет мантиқан иртибот доранд?

Бо чунин тарзи санҷиш: баёни моҳияти ҳар унсур бо як тезис, бо як ҷумла ва сипас тафтиши робитаи мантиқии унсурҳо, бо тақя бар ин тезисҳо, ҳеле муфид аст. Чунин тафтиш бештар айёният дорад ва иштибоҳот дар сужет зудтар дида мешаванд.

Чор навъи монтажи чандрасонаӣ

Вобаста аз он ки ҷӣ маводе дар асоси лоиҳаи чандрасонаӣ ҳаст, метавон чор навъи монтажи чандрасонаиро муайян намуд.

Раванди тасмимгирӣ ва таҳияи ҳар чор навъ яқсон аст: мавзӯ, фокус ва муҳотаб муайян мешаванд, масоиле баён мешаванд, ки зехни қорбари зерҳадафро машғул медоранд. Танҳо мақсад ва мавқеи муаллиф фарқ мекунад.

Достон/ сюжетӣ чандрасонаӣ

Аз оғоз достони чандрасонаӣ ба нақша гирифта мешавад. Ў қаҳрамон, хати сюжет ва драматургия дорад. Унсурҳои визуалӣ бо назардошти сценарияи қоргардон омода карда мешаванд ва унсурҳо махсус барои сюжетӣ мушаххас таҳия мешаванд. Он метавонад аз ҷиҳати ҳаҷм васеъ ё қутоҳ бошад-ҳаҷм аҳамият надорад. Муҳим яқлукҳои достон аст: як идея, як сунун, як хати нақл. Масалан, мисли лоиҳаи «Рӯзе, ки ҷанг шуруъ шуд» дар рӯзномаи «КоммерсантЪ» «(<http://goo.gl/eA175K>). Бисёр вақт достонҳои чандрасонаиро лонгрид меноманд.

Лоиҳаи чандрасонаӣ

Лоиҳаи чандрасонаӣ иборат аз маҷмуи достонҳоест, ки дар як мавзӯ муттаҳид шудаанд. Достонҳо махсусан барои ин лоиҳа ба нақша гирифта эҷод мешаванд. Дар марҳалаи омодагӣ на танҳо таркиби унсурҳои дохили як достон, балки ҳамчунин таркиби байни достонҳо ҳам андешида мешавад. Достонҳо метавонанд аз рӯи шабоҳати қолабҳо ҳам сохта шаванд (масалан, чун «Нафаре аз 8 миллион»-и рӯзномаи The New York Times (<http://goo.gl/mZiNV>) ва ҳам аз рӯи қоидаи « як фокус дар минтақаҳои гуногун», чун лоиҳаи манъи гардиши электрӣҳои наздишаҳрӣ (<http://goo.gl/mzzDTI>). Муҳим он аст, ки дар лоиҳа яққанд достони муқаммале дар атрофи як сунуни муттаҳидкунанда бошанд.

Назорати чандрасонай

Назораи чандрасонай лоихаи чандрасонаиест, ки аз руи қоидаи интихоби муаллиф, аз мақолаҳои гуногун ҷамъоварӣ шудааст. Куратор(нозир) бо интихоби унсурҳои муҳим, арзишманд ва муфиде, ки ба ягон суоли мавриди ниёзи қорбар ҷавоб мегуянд, хиштиҳои ин лоихаро ҷудо намуда мебарояд. Ин фақат ҷамъовариҳои мавод аз манбаъҳои гуногун нест. Нозир барои қимати ҳар унсури интихобшуда ҷавоб мегуянд, бо кумаки хулосабарорӣ аз мавзӯҳо, ба ин ё он тартиб танзим намудани мавод, шарҳи ҳар як унсур ва ғайра, арзиши иловагӣ месозад. Нозир дар аксар вақт қоршиноси мавзӯ аст ва фикри ӯ, чун равиши муаллиф дар умум нисбат ба мазмун, аз сифат ва пуррагии маводи интихобшуда, нақши қамтар надорад.

Хотима

Қорғардониҳои дostonи чандрасонай танзими муҳтаво дар сохтори мантиқӣ ва дарамтурғиест, ки дар қолабҳои гуногун пешниҳод шудааст. Муаллифи дoston/сюжет бо тамарқуз ба симои тасаввуршавандаи муҳотабони худ дар бораи ҳодиса, қарамонанаш ва мушкилот нақл мекунад ва онҳоро аз зовияҳои гуногун нишон медиҳад. Қолабҳои чандрасонай барои қушодани моҳияти аслии сюжет мусоидат мекунанд, муҳити зурурии эҳсосотро месозанд, диққати қорбаро ҷазб ва нигоҳ медоранд, дар зарурат бо ёрии унсурҳои интерактивӣ ӯро ҷалб мекунанд. Мақолаҳои чандрасонай метавонад аз сифр- аз маводи махсус барои он гирдоварӣ шуда, ҳамчунин бо ёрии ҷамъоварӣ, аз нав ҷобачоқунии иттилооти нашршуда, мақолаҳо, роликҳои видеой , суратҳо ва ғайра сохта шаванд.

Фаъолияти асосии қорғардони маводи чандрасонай аз тасаввуроти возеҳ дар бораи мавзӯ ва фокуси мақолаи оянда иборат аст. Қорғардонӣ наметавонад ҷамъовариҳои техникӣ ва автоматии тамоми мавод оид ба мавзӯ бошад. Он нигоҳи ҳоси муаллифӣ, муносибат ва дарқи дoston/ сюжет ё силсилаи дostonҳост.